

PROTOCOL BESLISSINGEN,
TOELATING EN AANBEVELING
VAN ZOMERTARWERASSEN

Oogstjaar 2026

**Raad voor plantenrassen (Rvp) en Commissie
Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR)**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Indexsysteem.....	3
3. Toelating tot het CGO.....	4
4. Voortgang gedurende de Regionale beproeving	4
5. Opname.....	5
6. Rubricering en volgorde	7
7. Afvoer.....	7
8. Evaluatie beslisregels	7
9. Publicatie van gegevens	8
10. Flowschema CGO data.....	9

1. Inleiding

De in dit hoofdstuk weergegeven regels hebben tot doel de voortgang van nieuwe zomertarwerassen in het CGO en de beslissingen over verkeerstoelating en aanbeveling van zomertarwerassen te reguleren.

Centraal hierin staat een indexsysteem, dat in elke fase van de regionale beproeving een éénduidige besluitvorming geeft inzake doorgang dan wel stopzetting van het CGO, alsmede een duidelijke besluitvorming inzake opname, afvoer en rubricering van de Nationale en/of Aanbevelende lijst.

2. Indexsysteem

2.1 Indexsysteem betreffende aanmeldingen voor opname op de Aanbevelende lijst

De eindindex van een zomertarweras is opgebouwd uit verschillende subindices, te weten een opbrengst-, agronomie- en ziektenindex. Het nulpunt van de subindices wordt gevormd door het gemiddelde van de referentierassen. Bij de berekening van de verschillende indices worden de op 2 decimalen afgeronde onderzoeksgegevens gebruikt.

Referentierassen zijn de nog in onderzoek zijnde A- en N- rassen. De referentie voor de beslissingen over de voortgang van een ras van eerste naar tweede en tweede naar derde onderzoeksjaar wordt gevormd door de tot het onderzoek van het volgende jaar toegelaten A- en N-rassen.

De opbrengstindex is opgebouwd uit het gewogen gemiddelde van de behandelde opbrengst (klei:zand/dal = 1:0,5) en de onbehandelde opbrengst van klei in de verhouding 3:1. De opbrengstindex wordt afgerond op 2 decimalen.

Voor de agronomie- en ziektenindex wordt een bonus malussysteem gehanteerd met een knikpunt, waardoor de situatie van een “afnemende meeropbrengst” ontstaat. Het nulpunt wordt gevormd door de geldende minimumnorm of, bij het ontbreken van een minimumnorm, door het gemiddelde van de referentierassen. De berekeningswijze voor deze indices is als volgt:

(“waarde van het ras voor eigenschap A” – “minimumnorm of gemiddelde van de referentierassen voor eigenschap A”) * gewicht van eigenschap A. De gesommeerde waarden voor de verschillende eigenschappen geeft de waarde voor de betreffende index. Deze indices worden afgerond op 2 decimalen.

Ontbrekende waarnemingen, bijvoorbeeld omdat een ziektenaantasting niet waargenomen kon worden, worden “index-neutraal” in de berekening meegenomen. Hiertoe worden de ontbrekende waarden gesteld op het gemiddelde van de referentierassen. Deze “index-neutrale” cijfers worden niet gebruikt om een gemiddelde waarde over jaren per ras te berekenen.

De agronomie-index wordt berekend uit de eigenschappen:

1. Stevigheid
2. Vroegrijpheid
3. Schot

De ziektenindex wordt berekend uit de volgende eigenschappen:

1. Gele roestresistentie
2. Bruine roestresistentie
3. Meeldauwresistentie
4. Bladvlekkenziekeresistentie
5. Fusariumresistentie

De kwaliteitsindex wordt verkregen door het toekennen van vaste toeslagen voor de kwaliteitsklassen waarin de rassen (voorlopig) ingedeeld zijn, te weten:

Bak (B)	2,50
Vul (V)	1,25
Overig (O)	0,00

Eerstejaarsrassen krijgen een waarde van 1,25 toegekend. In overleg met de kweker wordt beslist of een eerstejaars ras dat naar het tweede jaar gaat, onderzocht op bakkwaliteit. Indien er in het onderzoeksjaar geen bakkwaliteitscijfers kunnen worden bepaald of beschikbaar zijn en er voor het betreffende ras nog geen cijfers, of voorlopige cijfers beschikbaar zijn, dan wordt een index van eerste jaars gehanteerd.

Berekening van de eindindex geschiedt door de verschillende indices via een weegfactor bij elkaar op te tellen, in de verhouding 1:0,67:0,67 voor resp. de opbrengst-, agronomie en ziektenindex. De eindindex wordt afgerond op 2 decimalen.

2.2 Indexsysteem betreffende aanmeldingen voor opname op de Nationale lijst

De opname van nieuwe rassen op de Nationale lijst berust op dezelfde index als opname op de Aanbevelende lijst.

3. Toelating tot het CGO

3.1 Toelating tot het CGO betreffende aanmeldingen voor de Aanbevelende lijst

De kweker/vertegenwoordiger dient (opbrengst)resultaten aan te leveren van proeven op minimaal twee verschillende locaties in Nederland (minimaal in tweevoud) met 2 vrij te kiezen standaarden uit de A en N rassen van de nieuwe rassenlijst.

3.2 Toelating tot het CGO betreffende aanmeldingen voor de Nationale lijst

Er zijn geen nadere specifieke eisen gesteld betreffende aanmeldingen voor opname op de nationale lijst. Specialties kunnen worden opgenomen in het rassenonderzoek buiten de gangbare rassen om.

4. Voortgang gedurende de Regionale beproeving

4.1 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Aanbevelende lijst

De voortgang van een ras in beproeving van RL1 naar RL2 en van RL2 naar RL3 wordt bepaald door de indexberekening over de meerjarige cijfers én door minimumnormen die van kracht zijn.

Voor de opname op de Aanbevelende lijst gelden de volgende minimumnormen:

Eigenschap	Minimum norm Aanbevelende lijst
Strostevigheid	6
Gele roestresistentie	6
Bruine roestresistentie	6
Fusariumresistentie	6
Meeldauwresistentie	5
Bladvlekkenziekeresistentie	5,5

De vermelde normen zijn de afgeronde waarden. De (hele en halve) cijfers worden afgerond volgens de regels die worden gehanteerd bij de vaststelling van de Rassenlijstcijfers.

De Technische werkgroep stelt zo nodig een schaal vast wanneer er geen bruikbare referentie meer is.

Een ras kan slechts doorgaan van RL2 naar RL3 als voldaan wordt aan de geschetste minimumnormen voor de Aanbevelende lijst minus 0,25 punt. Voor de overgang van RL1 naar RL2 moet voldaan worden aan deze normen minus 0,5 punt.

De minimumnormen zijn bij tussentijdse beslissingen pas van kracht als het gemiddelde cijfer berust op minimaal drie proeven.

Voor eigenschappen waarvan het gemiddelde van die eigenschap berust op waarnemingen uit slechts 1 onderzoeksjaar, geldt een verlaging van de minimumnorm met 0,5 punt. Dit geldt voor de eigenschappen welke onder de agronomie-index of ziektenindex vallen.

Index

Een ras kan slechts doorgaan in de beproeving als de eindindex > 0,00 is.

4.2 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Nationale lijst

De voortgang van een ras in beproeving van RL1 naar RL2 en van RL2 naar NL, wordt bepaald door de indexberekening over de meerjarige cijfers én door minimumnormen die van kracht zijn.

Voor de opname op de Nationale lijst gelden de volgende minimumnormen:

Eigenschap	Minimum norm Nationale lijst
Strostevigheid	5
Gele roestresistentie	6
Bruine roestresistentie	6
Meeldauwresistentie	5
Bladvlekkenziekeresistentie	5,5
Fusariumresistentie	6

De Raad voor Plantenrassen stelt zo nodig een schaal vast, wanneer er geen bruikbare referentie meer is. Dit gebeurt nadat de CGO Gewaswerkgroep Granen om advies is gevraagd.

Een ras kan slechts doorgaan van RL2 naar opname op de nationale lijst, als voldaan wordt aan de geschetste minimumnormen. Voor de overgang van RL1 naar RL2 moet voldaan worden aan deze normen minus 0,5 punt.

De minimumnormen zijn bij tussentijdse beslissingen pas van kracht als het gemiddelde cijfer berust op minimaal drie proeven.

Voor eigenschappen waarvan het gemiddelde van die eigenschap berust op waarnemingen uit slechts 1 onderzoeksjaar, geldt een verlaging van de minimumnorm met 0,5 punt. Dit geldt voor de eigenschappen welke onder de agronomie-index of ziektenindex vallen.

Index

Een ras kan slechts doorgaan in de beproeving als de eindindex > -3,00 is.

5. Opname

5.1 Opname op de Aanbevelende lijst

Een ras kan, na het beëindigen van de driejarige regionale beproeving, worden opgenomen op de Aanbevelende Rassenlijst als, naast de in hoofdstuk 4 gestelde eisen inzake de

minimumnormen, de eindindex $> 0,00$ is. De beslissing tot opname in de Aanbevelende Rassenlijst valt altijd na 3 jaar onderzoek.

Een Aanbevelenswaardig ras wordt vervolgens opgenomen in de N-rubriek en als N1-ras verder beproefd.

Als het RKO-onderzoek na 3 jaar niet is afgerond, blijven de CGO resultaten van de overeenkomende 3 jaar CGO onderzoek, inclusief de indexberekening na 3 jaar, bepalend voor de opname. De resultaten van het vierde jaar spelen daarbij geen rol. Vermelding in de Aanbevelende Lijst is pas mogelijk als een ras voor 1 november van het afsluitende derde jaar van rassenonderzoek een verkeerspositie heeft. Als het RKO is afgerond, kan alsnog opname plaatsvinden. Het betreffende ras wordt in het vierde jaar als 4^e jaars ras verder beproefd.

5.2 Opname op de nationale lijst

Een ras kan, na het beëindigen van de tweejarige regionale beproeving, worden opgenomen op de Nationale lijst als, naast de in hoofdstuk 4 gestelde eisen inzake de minimumnormen, de eindindex > -3,00 is.

6. Rubricering en volgorde

6.1 Rubricering en volgorde van de Aanbevelende lijst

Het aantal aanbevolen A- en N-rassen wordt gequoteerd: a) maximaal 4 A-rassen en b) maximaal 6 A- + N-rassen, ten koste gaand van A- en "oude" N-rassen. Selectie vindt plaats op basis van 1) de minimumnormen en 2) de eindindex. Wanneer er meer rassen niet voldoen aan één of meerdere minimumnormen dan er volgens de quotering af moeten vallen, wordt geselecteerd op eindindex.

Een nieuw opgenomen ras wordt gerubriceerd als N1-ras. Een ras gaat na maximaal 2 jaar in de N-rubriek automatisch naar de A-rubriek. Rassen in de N2-rubriek worden direct in de B-rubriek ingedeeld wanneer door de quotering het ras niet meer in aanmerking komt om deel te nemen aan het rassenonderzoek.

Een ras gaat van de A- naar de B-rubriek wanneer door de quotering het ras niet meer in aanmerking komt om aan het onderzoek deel te nemen.

Een A- of N-ras dat door de kweker/vertegenwoordiger uit de beproeving teruggetrokken wordt, wordt als B-ras geëvalueerd. Het terugtrekken moet voor 16 januari gebeuren.

De volgorde van vermelding van rassen in de Aanbevelende lijst is als volgt:

1. Sortering op A, N2, N1 en B.
2. Alfabetische sortering op rasnaam.

6.2 Rubricering en volgorde van de nationale lijst

De Rvp past geen rubricering toe.

7. Afvoer

7.1 Afvoer van de Aanbevelende lijst

Een ras kan maximaal 3 jaar als B-ras worden gerubriceerd en wordt vervolgens afgevoerd.

7.2 Afvoer van de Nationale lijst

Een ras kan van de Nationale lijst worden afgevoerd, wanneer de kweker / vertegenwoordiger van een ras dit aangeeft.

8. Evaluatie beslisregels

Evaluatie van de beslisregels en de werking van het indexsysteem geschiedt jaarlijks (bij voorkeur in januari) na de besluitvorming omtrent voortgang, opname/afvoer en rubricering van de zomertarwerassen of tussentijds als besluiten van de Raad voor plantenrassen of de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst daartoe noodzakelijk zijn.

Indien het noodzakelijk wordt geacht, kan het indexsysteem worden aangepast.

9. Publicatie van gegevens

Resultaten van de indexberekening worden niet gepubliceerd. Een overzicht van alle berekeningen wordt alleen verstrekt aan de kweker/vertegenwoordiger van een ras in beproeving.

De onderzoeksinstelling stelt direct na goedkeuring van de Rvp betreffende de onderzoeksresultaten tabellen op voor het persbericht met daarin:

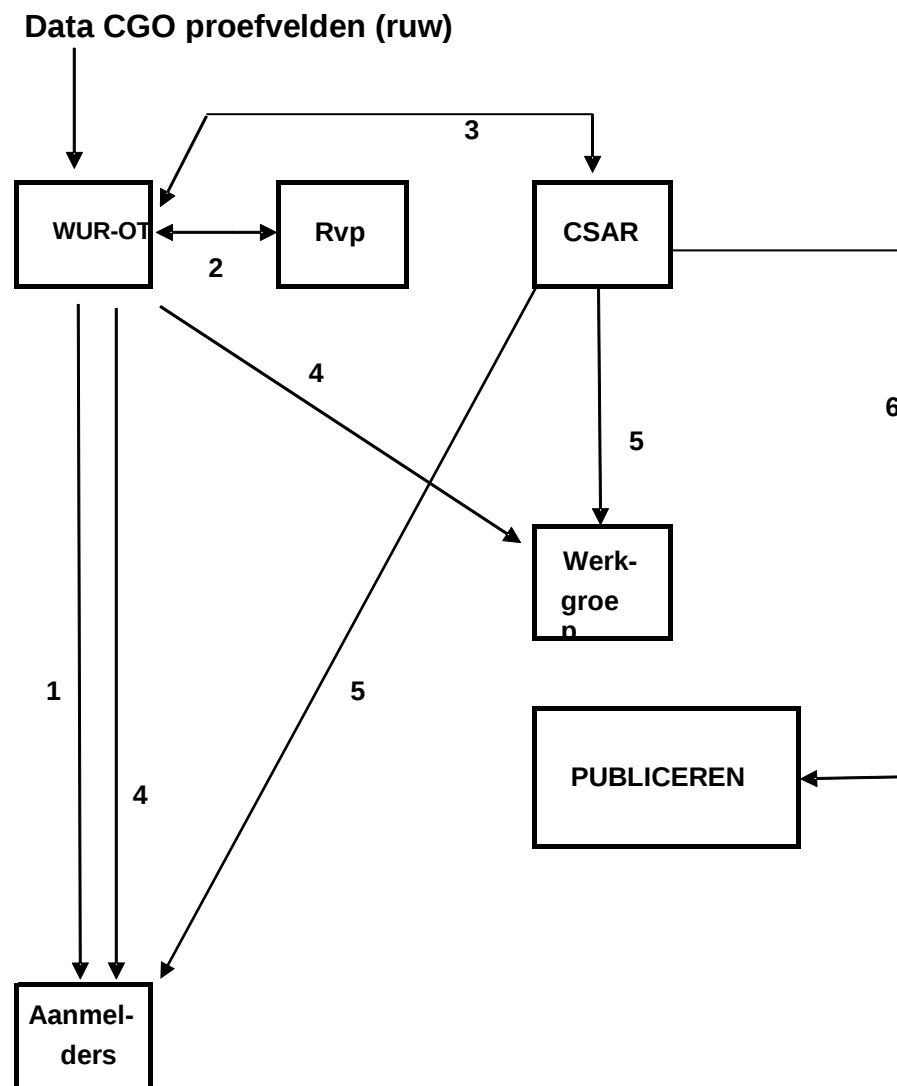
- Overzicht van de raseigenschappen bij zomertarwe (agronomische kenmerken, resistenties, bakkwaliteit) gewaardeerd in rassenlijst cijfers (gemiddelde van de laatste 4 jaar).). Vroegheid aar wordt weergegeven als categorie welke loopt van: zeer vroeg (zv) tot en met laat (l)
- Overzicht van de korrelopbrengsten bij zomertarwe per regio in verhoudingsgetallen (gemiddelde van de laatste 6 jaar). Zowel zonder als met ziektebestrijding.

Als het waarderingscijfer voor gele roest in het laatste jaar van onderzoek 3 punten lager ligt dan het gemiddelde van de 2 voorgaande jaren, dan wordt het gemiddelde waarderingscijfer berekend op basis van de gegevens uit het laatste en het op één na laatste jaar van onderzoek.

De tabellen worden vóór 1 november naar CSAR gestuurd, die op basis hiervan het persbericht opstelt waarin bekend gemaakt wordt welke rassen voor het eerst zijn opgenomen op de Aanbevelende Rassenlijst.

Het persbericht omvat de resultaten van alle A-, N-, en B-rassen en van de rassen die 2 of meer jaren zijn onderzocht. Resultaten van de 1^e jaars-rassen worden niet gepubliceerd.

10. Flowschema CGO data

Pijl:

- 1 Tussentijdse data (onder voorbehoud) van WUR-OT aan aanmelders.
Betreft gemiddelde waarnemingen per locatie.
- 2 Data verkeer tussen WUR-OT en Rvp: Analyses van WUR-OT naar Rvp en vice versa.
- 3 Door Rvp goedgekeurde resultaten worden verstuurd naar CSAR.
- 4 WUR-OT: Na goedkeuring Rvp overzicht resultaten.
(index, jaarcijfers, analyse over jaren) versturen naar aanmelders / werkgroep
- 5 CSAR: Concept-persbericht aan aanmelders / werkgroep ter beoordeling toezenden.
- 6 CSAR: Na goedkeuring persbericht publiceren.